

**Коментар на неконсолидирани и неревидирани
Биланс на успех и Биланс на состојба
на Комерцијална банка АД Скопје
за периодот 01.01 - 30.09.2024 година**

1. Биланс на успех

Во периодот од 01.01-30.09.2024 година Банката од своето работење оствари **позитивен финансиски резултат** во износ од 4.422,6 милиони денари наспроти остварениот **позитивен финансиски резултат** во истиот период минатата година во износ од 3.047,7 милиони денари што претставува зголемување за 45,1 %. Планираната бруто-добивка заклучно со третиот квартал од 2024 година е остварена со 139,3 %. Притоа, остварената добивка пред исправка на вредност, која претставува показател за оперативната способност на Банката да ги покрива расходите од работењето, е за 36,4% поголема во однос на истиот период минатата година. Зголемувањето на добивката пред исправка на вредност главно произлегува од зголемените останати приходи од дејноста и зголемените нето приходи од камата, а во помал обем и поради зголемените нето приходи од провизии и надомести и нето приходи од тргување. Позначителното зголемување на останатите приходи од дејноста во споредба со истиот период минатата година е резултат на зголемените приходи од капитална добивка од продажба на преземен имот, како и поради зголемениот износ на наплатени претходно отпишани побарувања.

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 6.626,4 милиони денари и бележат зголемување од 29,5 % во однос на истиот период од минатата година.

Нето-приходите од камата претставуваат основна компонента во формирањето на вкупните приходи од работењето и на 30.09.2024 година истите бележат зголемување од 16,2 % во однос на истиот период од минатата година. Планот за анализираниот период е исполнет со 113,4 %. Приходите по основ на камата се зголемени вкупно за 20,0 % како резултат на зголемени пласмани кај клиентите од сите сектори, при што единствено кај нерезидентите отпочна трендот на намалување на каматните стапки споредено со истиот период минатата година заради намалувањето на трите основни каматни стапки од страна на ЕЦБ. Кај останатите сектори сеуште се одржуваат повисоките каматни стапки споредено со истиот период минатата година, во услови на отпочнато релаксирање на монетарната политика од страна на НБРСМ¹. Расходите по основ на камата се зголемени за 58,7 % поради зголемените орочени депозити споредено со истиот период минатата година. Нето-каматната маржа на ниво на Банката се зголеми од 3,56 % заклучно со крајот на третиот квартал од минатата година, на 3,87 % со 30.09.2024 година.

Нето приходите од провизии и надоместоци на 30.09.2024 година изнесуваат 876,0 милиони денари и во однос на истиот период од минатата година бележат зголемување од 9,9 % во најголем дел како резултат на зголемениот обем на активности, особено во делот на работењето со картички. Планот за анализираниот период е остварен со 106,2%.

Нето приходите од курсни разлики на 30.09.2024 година изнесуваат 268,0 милиони денари и бележат мало намалување од 1,2 % во однос на истиот период од минатата година. Планот за анализираниот период е остварен со 109,6 %.

Останатите приходи од работењето на Банката на 30.09.2024 година изнесуваат 987,8 милиони денари и бележат позначително зголемување во однос на истиот период минатата година како резултат на повеќекратното зголемување кај приходите од

¹ ЕЦБ изврши намалување на трите основни каматни стапки во три наврати за по 25 базични поени во јуни, септември и октомври. НБРСМ изврши намалување на каматната стапка на БЗ во септември исто така за 25 базични поени и истата изнесува 6,05 % наспроти 6,30 % во септември 2023 година. Каматните стапки на депозитите преку ноќ и на 7 дена останаа на исто ниво како во септември 2023 година.

капитална добивка од продажба на преземен имот, а во помал обем и поради зголемените наплатени претходно отпишани побарувања. Во рамки на приходите од продажба на преземен имот и опрема најголемо учество имаат приходите од продажба на преземен имот од должниците Еуроникел Индустри ДОО с. Возарци, Кавадарци и Нова Рефрактори ДОО Пехчево евидентирани во месец април 2024 година. Планот е остварен со 176,2 %.

Оперативните расходи за периодот 01.01-30.09.2024 година изнесуваат 1.722,7 милиони денари и во однос на истиот период од минатата година се зголемени за 13,3% во најголем дел како резултат на зголемените останати расходи, а во помал обем и поради зголемениот износ на плати и други трошоци за вработените и зголемената амортизација. Позначителното зголемување на останатите расходи се однесува на расходите за преземени објекти, пред сè за преземениот имот од клиентот Еуроникел Индустри Кавадарци, со цел одржување на комбинатот во добра состојба за безбедно и ефикасно рестартирање на производниот процес. Планот е остварен со 103,5 %.

Во периодот од 01.01-30.09.2024 година, Банката прокнижи **загуба поради оштетување на нефинансиските средства на нето основа** во износ од 3,1 милион денари, односно 20% од нето вредноста на преземениот имот во согласност со регулативата од НБРСМ.

Во извештајниот период Банката прокнижи **исправка на вредност на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансни изложености на нето основа** во износ од 478,0 милиони денари, наспроти 545,3 милиони денари во истиот период минатата година. Намалувањето кај исправката на вредност на финансиските средства се должи на ефектот од нето-дополнителната исправка на вредност и извршените отписи во извештајниот период, согласно со регулативата од НБРСМ.

2. Биланс на состојба

Вкупната актива на Банката на 30.09.2024 година достигна износ од 168.900,9 милиони денари и во однос на декември 2023 година бележи зголемување од 3,2 %. Зголемувањето на вкупната актива во најголем дел се должи на зголемените кредити на комитенти, а во помал обем и поради зголемените вложувања во хартии од вредност и зголемените кредити и побарувања од банки. Планот е остварен со 99,2 %.

Паричните средства и паричните еквиваленти бележат намалување од 8,9 %, во најголем дел заради помалку пласирани депозити во НБРСМ (преку ноќ и до 7 дена), при што Банката го искористи вишокот ликвидни средства за поддршка на реалниот сектор со цел да ја зголеми профитабилноста и да ја зајакне својата пазарна позиција. Исто така, во извештајниот период Банката изврши пренасочување на краткорочните депозити и средствата на девизните сметки во странство кон пласмани во странски банки со рачност до една година заради остварување повисоки приноси во услови на отпочнат циклус на намалување на основните каматни стапки од страна на ЕЦБ и ФЕД. Планот е остварен со 86,3%.

Средствата за тргување бележат зголемување од 13,7 % како резултат на нето ефектот од купени и продадени акции. Планот е остварен со 120,6 %.

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање во износ од 372,5 милиони денари се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови.

Кредитите на и побарувањата од банки бележат зголемување од 37,4 %, кое се должи главно на зголемените девизни депозити во странски банки со рачност од 3 месеци до 1 година во валути USD, AUD и CHF, со цел остварување повисоки приходи во услови на намалување на каматните стапки на странските финансиски пазари. Планот е исполнет со 195,0 %.

Кредитите на и побарувањата од други комитенти бележат зголемување од 14,9 % како резултат на зголеменото кредитирање на секторите нефинансиски друштва и

домаќинства. Планот е остварен со 110,8 %. Позначителното отстапување во однос на планот делумно се должи на одобрените кредити поврзани со продажбата на преземиот имот од Еуроникел Кавадарци со поврзаните лица кои не беа предвидени во проекциите за 2024 година, а делумно и заради настојувањето Банката да ја задржи својата пазарна позиција во услови на зголемени конкурентски притисоци.

Вложувањата во хартии од вредност се зголемени за 14,2 % главно како резултат на зголемен износ на запишани континуирани државни обврзници во денари, а во помал обем и поради запишани државни записи и државни обврзници во денари расположиви за продажба, како и запишани Македонски еврообврзници и државни обврзници од нерезиденти. Планот е остварен со 107,1 %.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања бележат позначително намалување по основ на продажби на преземен имот, пред сè од должниците Еуроникел Индустри ДОО с. Возарци и Нова Рефрактори ДОО Пехчево и истите имаат минимално учество од 0,02 % во вкупната актива.

Вкупните депозити (депозити на комитенти и депозити на банки) достигнаа износ од 145.985,9 милиони денари и бележат зголемување од 2,0 %. Планот е остварен со 98,6%.

Обврските по кредити изнесуваат 1.112,2 милиони денари и се зголемени во однос на декември 2023 година за 26,9 % како резултат на нето-ефектот од нови повлекувања и отплатени доспеани рати од кредитните линии. Истите имаат минимално учество од 0,7% во вкупната пасива на Банката. Во извештајниот период повлечени се средства од кредитните линии: ЕИБ VII преку РБСМ (кредитна линија за трајни обртни средства и инвестиции на МСП, средно-пазарно капитализирани компании и зелена транзиција), ДИГ/ЕЕ/ОИЕ преку РБСМ (кредитна линија за дигитализација, енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија), кредитната линија GEFF III на ЕБОР (кредитна линија за енергетска ефикасност на домаќинства) и кредитната линија на Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд – ИФАД 2. Планот е остварен со 110,2 %.

Акционерскиот капитал и резервите на Банката со состојба 30.09.2024 година достигнаа износ од 20.358,1 милиони денари и во однос на декември 2023 година бележат зголемување од 13,0 % како резултат на остварената солидна тековна добивка и заради зголемените останати резерви по основ на прераспределба на дел од добивката за 2023 година во износ од 1.377,4 милиони денари, додека во задржана добивка за инвестициски вложувања се распределени 130 милиони денари согласно Одлука за распределба на добивката за 2023 година, донесена од Собранието на акционери на 27.03.2024 година. Планот е реализиран со 103,7 %.

3. Очекувања за претстојниот период

Макроекономските услови во кои Банката ќе ја остварува својата активност до крајот на 2024 година се условени од домашните политички случувања, како и од сеуште неизвесниот и непредвидлив глобален амбиент и присутните ризици предизвикани од: продолжената војна во Украина и разгорувањето на воениот конфликт на Блискиот Исток, послабиот раст на кинеската економија како втора по големина во светот, рецесијата во Германија како наш најголем трговски партнер и зголемиот финансиски стрес кај високо задолжените земји. Ваквиот амбиент создава ризици за економскиот раст, инфлацијата и екстерната позиција.

Високото ниво на неизвесност во домашната економија и на меѓународен план упатуваат на потребата од поконзервативен пристап во обликувањето на очекувањата за 2024 година. Согласно најновите проекции од Светската банка се очекува македонската економија во 2024 година да забележи раст на БДП од само 1,8 % наспроти пролетната проекција од 2,5 % и мајските проекции од НБРСМ за раст на БДП од 2,6 %. Ваквата надолна корекција е резултат на долготрајните инфлациски притисоци, слабата надворешна побарувачка и одложената изградба на инфраструктурните проекти.

Се очекува макроекономската стабилност да се остварува преку одржување на ценовната стабилност и стабилноста на номиналниот девизен курс на денарот во однос на еврото. Просечната годишна инфлација заклучно со крајот на третиот квартал изнесува 3,3 %, додека до крајот на 2024 година се очекува нејзино натамошно забавување. Сепак, нагорните ризици околу инфлацијата сèуште постојат и се поврзани главно со: цените на примарните производи, промените на регулираните цени, како и со политиките на страната на побарувачката (расположливиот доход) и профитните маржи.

Се очекува дека банкарскиот систем и натаму ќе обезбедува солидна кредитна поддршка, во услови на отпочнато релаксирање на монетарната политика, преземени макропрudentни мерки и континуирано зголемување на стапката за противцикличен заштитен слој на капиталот кај банките. Кредитниот раст во 2024 година би изнесувал околу 6,1 %, додека годишниот раст на депозитите се предвидува да биде околу 7,4 %.

Комерцијална банка ќе ги презема сите неопходни активности за прилагодување кон новонастанатите состојби, при што и во следниот период ќе биде фокусирана пред сè на одржување на квалитетот на портфолиото и изнаоѓање флексибилни решенија на барањата на клиентите, ефикасно управување со трошоците, натамошна дигитализација на процесите и модернизација на деловната мрежа, прилагодување на деловните процеси во согласност со барањата на регулативата за платежни услуги и платни системи, како и со регулативата за финансиски инструменти и обврски за транспарентност за издавачите на хартии од вредност, унапредување на доброто корпоративно управување и на практиките за одржлив развој, имплементација на систем за управување со ризиците од климатски промени и сл.

4. Известување за промени во сметководствените политики и методи на вреднување

Во текот на трите квартали од 2024 година нема промени во сметководствените политики и методи на вреднување.

5. Исплатени дивиденди

На 27.03.2024 година беше одржано Годишно собрание на акционери на Банката. Составен дел на материјалите за Собранието беа и Одлуката за употреба и распределување на нераспределената добивка до 31.12.2023 година и Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2023 година. Врз основа на наведените одлуки, Банката на 25.04.2024 година изврши исплата на дивидендата за 2023 година на акционерите иматели на обични акции кои се евидентирани во книгата на акции на 11.04.2024 година. Од вкупно пресметаната дивиденда за 2023 година во износ од 2.073.950.970,00 денари, исплатена е дивиденда на правни лица во износ од 1.060.754.240,00 денари и на физички лица во износ од 1.013.196.730,00 денари. Износот на дивиденда по една акција изнесуваше 910,00 денари, односно 91,0 % во однос на номиналната вредност на акцијата.

6. Вложувања или продажба на материјални средства (недвижности, постројки и опрема) или значителен отпис (поголем од 30 % од вредноста на средството споредено со последните годишни ревидирани финансиски извештаи)

Со состојба на 30.09.2024 година, недвижностите и опремата бележат намалување од 0,6 % во однос на декември 2023 година, главно како резултат на пресметана амортизација.

7. Промени во кредитните задолжувања (намалувања или зголемување поголеми од 30 %)

Со состојба на 30.09.2024 година, обврските по кредити бележат зголемување од 26,9 % во однос на декември 2023 година, но истите имаат минимално учество од 0,7 % во вкупната пасива на Банката. Зголемувањето е резултат на повисокиот износ на нови повлекувања во однос на износот на редовни отплати по договорите за кредити. Во извештајниот период повлечени се средства од кредитните линии: ЕИБ VII преку РБСМ (кредитна линија за трајни обртни средства и инвестиции на МСП, средно-пазарно капитализирани компании и зелена транзиција), ДИГ/ЕЕ/ОИЕ преку РБСМ (кредитна линија за дигитализација, енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија), кредитната линија GEFF III на ЕБОР (кредитна линија за енергетска ефикасност на домаќинства) и кредитната линија на Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд – ИФАД2.

Скопје, 30.10.2024 година